

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

■ שבת של התועדויות

בשבת זו, כ' במרחשוון, נולד לפני 149 שנים הרבי הרש"ב (רבי שלום-דובער) מליובאוויטש, נשיאה החמישי של חסידות חב"ד ומייסד ישיבת **תומכי תמימים**. בבתי-כנסת חב"ד ברחבי הארץ יהיו השבת התועדויות חסידיות. רבים יבואו השבת לתפילות וללימוד בישיבות תומכי-תמימים, להתחבר מחדש להוויית הישיבה, שמעניקה את החינוך החסידי המיוחד, על-פי היסודות שהניח מייסדה.

■ הכינוס הארצי במוצ"ש

במוצאי שבת זו מתקיים אי"ה בכפר-חב"ד הכינוס הארצי ה-50 של חסידי חב"ד בארץ, באולם בית-הכנסת 'בית-מנחם', בשעה 8:30 בערב. הכינוס מתווה את קווי-הפעולה של חסידי חב"ד בשנה זו, והוא גם משמש מעמד קבלת-פנים לחוזרים מהשהייה בחודש החגים בחצר הרבי. במרכז הכינוס השנה תעמוד הקריאה להרחבת מפעל השליחות של הרבי, ולהשתלבות כל אחד ואחד בתוכו. פרטים בצעירי-חב"ד 03-9607588.

■ חשוון בסתיו עם מלכה'י

עוד הפקה לילדים בסדרת ההפקות של **מלכה'י**, והפעם **חשוון בסתיו** – שישה-עשר שירים ודקלומים מקוריים, לחודש מרחשוון ולעונת הסתיו. זה תקליטור שמע, לילדים בני שנתיים עד חמש ולאומות. טל' 03-704120-1700.

■ כינור נשמה יהודי

המוזיקאי מאיר הלוי אשל הפיק את **כינור נשמה יהודי** – תקליט ובו שתיים-עשרה נעימות חסידיות בביצוע כינור. הפקה איכותית ונעימה לאוזן. טל' 03-704120-1700.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:29	5:02	5:19	4:38
5:29	6:03	6:11	5:34

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מופת של מסירות-נפש

סיפור העקדה מעמיד לפנינו שאלה יסודית - האם יש משהו שבעבורו אנחנו מוכנים להקריב את חיינו וחיי יקירינו. אברהם אבינו עמד בניסיון הגדול ביותר

ב כל הדורות היה סיפורה של עקדת יצחק הסמל המופלא ביותר של מסירות-נפש. בכל יום אנו מזכירים בתפילותנו את עקדת יצחק, כזכות העומדת לעם-ישראל לעולמי-עד. גם בראש-השנה אנו מבקשים שנה טובה בזכות אותה מסירות-נפש - "ועקדת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור".

דווקא משום כך כואב לגלות כי בימינו רבים אינם מבינים את עומקה של מסירות-הנפש הזאת. כשהנושא הזה עולה לדיון אנחנו שומעים פרשנויות מעוותות של חכמים בעיניהם, המעידות יותר מכול על בורות ועל אי-הבנה בסיסית של סיפור העקדה. ויש מי שדווקא מבינים היטב את משמעות העקדה, ודווקא משום כך מנסים לברוח ממנה.

הכרעה בלבנון

סיפור העקדה מעמיד לפנינו בראש ובראשונה שאלה יסודית - האם יש משהו שבעבורו אנחנו מוכנים להקריב את חיינו וחיי יקירינו. כל אדם רוצה לחיות, ובוודאי הורה יעשה הכול כדי שילדיו יחיו. ובכל-זאת, האם יש משהו שבעבורו ראוי להקריב את הדבר היקר ביותר לנו, את החיים?

זו הנקודה שבה מתייצבים זה מול זה האינטרס האישי והערכים שאנחנו מאמינים בהם. האם נעדיף את האינטרס הטבעיים שלנו, המושכים אותנו לבחור בחיים, או נחליט לדבוק באמונה שבלבנו ונמסור את נפשנו למענה.

מלחמת לבנון השנייה. רימון יד מושלך לעבר כוח צה"ל בבית-ג'בל. רס"ן רועי קליין הי"ד רואה את הרימון, שבעוד שנייה יתפוצץ.

האינטרס הטבעי זועק: ברח! התחפר! אבל הוא חונק למסירות-נפש. הוא יודע שחיי חיילים רבים נתונים בסכנה. והוא מחליט למסור את נפשו כדי להציל את חבריו. הוא מזנק על הרימון, נשכב עליו, וזעקת 'שמע ישראל' שלו נבלעת בנפץ הרימון שגודע את פתיל חייו.

לא היינו באים אליו בטענות לו; בחר לברוח ולהציל את חייו, אבל גם לא היינו מספרים את

הסיפור ולא היינו הופכים אותו לדמות מופת. סיפורו נהפך לסמל ולמופת משום שהוא מגלם הכרעה ערכית מופלאה - העדפת הערך של הצלת חיי הזולת מחיינו שלו. רועי קליין ממחיש כי יש דבר שראוי למות למענו - הצלת חיי אחרים, למשל.

כל חייל היוצא לקרב מקבל בעצם את ההכרעה הזאת. הוא מוכן למסור את נפשו למען דבר שראוי למות למענו - הגנת העם והארץ. החייל רוצה בכל מאודו לחיות, ובוודאי הוריו רוצים בכל נימי נפשם כי ישוב הביתה בריא ושלם. ובכל-זאת הוא יוצא למלחמה מרצונו ובבחירה מדעת, כי הוא יודע שיש דבר גדול מהחיים, עד שראוי למסור אפילו את החיים למענו.

האמונה למעלה מהכול

עקדת יצחק היא שעמדה לנגד עיניהם של אינ-ספור יהודים בכל הדורות, שבחרו למסור את נפשם על קידוש השם. הם יכלו להציל את חייהם בקלות, אילו היו מסכימים להמיר את דתם או להשתחוות לפסל. אבל הם ידעו שהאמונה באלוקי ישראל היא אידאל שראוי למות למענה.

סיפור העקדה מביא את המתח הזה, בין האינסטינקט האנושי לבין האמונה, להמחשה הקיצונית ביותר. הציווי האלוקי הוא ניגוד מוחלט לכל ההווייה האנושית. הוא מנוגד לאהבה הטבעית של אב לבנו. הוא מנוגד לאופיו של אברהם, איש החסד והאהבה. הוא מנוגד לעקרונות המוסר. הוא מנוגד לכל היגיון, כי מה התכלית בהעלאת הבן לעולה?! הוא סותר אפילו את ההבטחה שהבטיח הבורא עצמו לאברהם אבינו, כי מיצחק יצמח עם גדול.

זה היה הניסיון הגדול שעמד בו אברהם אבינו. כל נימה בתוך ההווייה האנושית שלו זעקה: לא! ובכל-זאת הוא חבש את חמורו והלך בלב שלם למלא את הציווי האלוקי. כי האמונה באלוקים היא למעלה מכל דבר, וגם אם רצונו מנוגד ניגוד מוחלט לכל הווייתנו, היא האמת והיא הדבר הנכון והצודק. זו משמעותה של עקדת יצחק.

הכוח לכבוש עולם שלם

ואפילו כשיחסי הכוחות נראים חסרי כל סיכוי – אדם אחד מול העולם כולו – יש לאדם המאמין הכוח לגבור על כל הקשיים, מכיוון שהוא קשור עם הקב"ה, שכל יחסי הכוחות אינם תופסים כלל מקום אצלו.

משל הגרעין

חקר הגרעין שהתפתח בימינו ממחיש היטב את העיקרון, שגם כמות מועטה ביותר יכולה להכיל כוח עצום. בעבר סברו שהדרך היחידה להשיג כוח גדול היא על-ידי כמות גדולה יותר, אבל דווקא בימינו נתגלה שבתוך האטום הזעיר והקטן צבורה עוצמה אדירה, ועל-ידי ביקוע האטום אפשר להפיק אנרגייה גדולה לאין שיעור.

הכוח ל'ביקוע האטום' ברוחניות הוא כוח מסירות-הנפש, שעניינו ביטול הישות העצמית של האדם. כשיהודי מגלה את כוח מסירות-הנפש שבו, יכולה גם כמות קטנה ביותר להפוך עולם ומלואו ולהביא את הגאולה האמיתית והשלמה.

(תורת מנחם כרך ב, עמ' 314 ואילך)

גם שכל בן-אדם שפגש יקרא בשם ה'. על כך הנביא אומר: "וַיִּרְשׂ אֶת הָאָרֶץ" – בסופו של דבר אברהם הוא שניצח.

הצלחתו זו של אברהם נותנת כוח ועוצמה לבניו. אכן אנו "המעט מכל העמים", וגם בתוך עם ישראל עצמו, מי שמקפידים על שמירת התורה והמצוות בתכלית השלמות הם מיעוט לעומת שאר היהודים. הקשיים גוברים במיוחד בתקופת הגלות, תקופה של חשכה רוחנית כפולה ומכופלת. ובכל-זאת ניתן הכוח לגבור על כל הקשיים.

הכמות אינה קובעת

אותה שאלה יכולה להתעורר גם כשיהודי בוחן את חייו האישיים. בדרך-כלל, רוב הזמן מופנה לעניינים גשמיים – השגת פרנסה, אכילה, שינה ושאר העיסוקים הגשמיים. רק מעט מהזמן מופנה לעניינים הרוחניים, לענייני תורה, תפילה וקיום המצוות. האם המעט הזה יכול לגבור על העיסוק הרב בצרכים הגשמיים?

אברהם אבינו מלמד אותנו, שלא הכמות קובעת,

ל אברהם אבינו נאמר "אחד היה אברהם". הוא היה אחד ויחיד, כי העולם כולו התייצב נגדו. לכן הוא נקרא 'אברהם העברי', משום ש"כל העולם כולו מעבר אחד והוא מעבר אחד", כלשון המדרש.

חז"ל מוסיפים וממחישים עד כמה אברהם אבינו עמד לבדו נגד העולם כולו. על הפסוק המדבר על דור הפלגה "ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים", אומרים חז"ל שהמילים "דברים אחדים" משמעותן, שבני אותו דור אמרו 'דברים חדים' על 'שני אחדים' – על "ה' אלוהינו ה' אחד", ועל "אחד היה אברהם". כלומר, העולם בימים ההם היה מאוחד נגד אברהם אבינו.

אחד נגד עולם שלם

לכאורה, מה כוחו של אדם אחד העומד נגד העולם כולו? אולם אברהם אבינו לא נרתע מכך, וגם בהיותו אדם יחיד קם ופעל להפצת שם ה' בעולם. התורה מספרת על אברהם – "ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם", וכפירוש חז"ל: "אל תקרא 'ויקרא', אלא 'ויקרא', מלמד שהקריא הקב"ה לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב" – הוא

מן המעיין גם זו לטובה | מאת הרב אליעזר ברוד

דאתכסיא' – מהעולם המכוסה והנעלם מאיתנו.

(תניא)

אמרת השבוע

ראויים לזכות

פעם אחת ישב הרבי הרש"ב (רבי שלום-דובער) מליובאוויטש בחברת כמה חסידים אמידים. אחד מהם, החסיד ר' יעקב הורביץ מריגה, הרים כוסית 'משקה' ואמר: "לחיים, זכותו של רבנו הזקן תגן עלינו". הרבי הגיב: "מדוע?!"

החסיד נאלם דום, והרבי הסביר: "כאשר באים אליך ומבקשים כסף לצדקה, אינך פותח מיד את ירך ונותן, אלא אתה שואל מדוע ולשם מה. עכשיו אתה מאחל לעצמך שזכותו של רבנו הזקן תגן עלינו ואינך שואל: מדוע? כשהמלאך הטוב עולה למעלה, לבקש מהיכל הצדיק לטובת מישהו, הוא צריך לדעת מה לענות כשישאלו אותו 'מדוע'. צריך לספק לו תשובה; צריך לעשות שנהיה ראויים שזכותו של הרבי תגן עלינו".

דורשי ה'

בתהילים (לד,יא) נאמר: "דורשי ה' לא יחסרו כל טוב". לדורשי ה' לא חסר דבר, משום שכל מה שיש להם הוא אצלם בבחינת "כל טוב" – טוב ויפה בעיניהם.

(רבי אברהם-יעקב מסדיגורה)

טוב ורע שווים

כל מה שיקרה לאדם, טוב או רע, ישווה בעיניו. כגון שמקלסים אותו או שמבזים אותו, שאוכל מעדנים או מאכל פשוט – הכול ישווה בעיניו ויאמר: הלוא זה מאיתו יתברך. על מידה זו נאמר (תהילים טז,ח) "שיוויתי ה' לנגדי תמיד" – הכול שווה אצלו משום שה' עומד לנגדו תמיד.

(צוואת הרבי"ש)

טוב מכוסה

"חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה" (ברכות פרק ט, משנה ה). מפרשת הגמרא: "לקבל זאת בשמחה". יש לקבל את הרעה בשמחה כשם שמקבלים בשמחה את הטובה הגלויה והנראית, כי בעצם גם זו לטובה, אלא שאינה גלויה, משום שהיא באה מ'עלמא

שרה קיבלה באהבה

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, שני חיי שרה" (בראשית כג,א). רש"י מפרש: "כולן שווין לטובה". וכי שרה ידעה שנים טובות בלבד, והלוא ידעה גם צער רב – תשעים שנות עקרות, נדודים מאריך לארץ ועוד? אלא ששרה, שהייתה צדקה, קיבלה כל מה שאירע לה באהבה, לא השמיעה מילה של תרעומת אלא אמרה תמיד "גם זו לטובה".

(רבי זושא מאניפולי)

מידת ההסתפקות במועט

זהו שנאמר "ואברהם זקן בא בימים, וה' ברך את אברהם בכל" (בראשית כד,א). הקב"ה בירכו במידת 'כל', במידת ההסתפקות במועט, שכל מה שיש לו מספיק לו, ואין הוא מרגיש שחסר לו דבר.

הצעיר אינו אומר די

להגיע למדרגת 'בכל', להיות שמח בחלקו, אין אדם יכול להגיע אלא כשהוא "זקן בא בימים". כי כשהוא צעיר, לעולם אין הוא אומר די, וכל מה שיש לו נדמה בעיניו שהוא מעט מדי בעבורו.

(תפארת עוזיאל)

האח האובד

כרעם ביום בהיר נפלה על המשפחה הבשורה המרה. אליהו, ילד עדין וירא שמים, נלקח בכוח במצוות השלטונות כדי לשרת בצבא הצאר.

זו הייתה תקופה אפלה ברוסיה הצארית. ילדים יהודים נחטפו מידי הוריהם וגויסו לעשרים וחמש שנות שירות בצבא. מטרה הגזרה הייתה לנתק את הילדים האלה מיהדותם. ואכן, אך מעטים הצליחו לשמור על חיי יהדות ועל המסורת שספגו בבית. בדרכי כפייה היו המפקדים מכריחים את הילדים לאכול טרפות ולהפסיק לשמור מצוות, ואף ניסו לאלצם להמיר את דתם.

אליהו, בן למשפחת חסידיית, היה מאותם חיילים. כרבים מחבריו השתנו חייו במשך השנים, וגם קשרי המשפחה התרופפו, אולם על יהדותו הצליח לשמור. כשסיים את שירותו לא ידע כיצד לאתר את בני משפחתו, שבינתיים עקרו ממקומם. הוא קבע את מגוריו בעיר פטרבורג, החל לעשות עסקים וראה ברכה במעשי ידיו. בהמשך נשא אישה יהודייה, והשתדל לקיים אורח־חיים יהודי, כמידת יכולתו.

בעיירה ליובאוויטש האירה אז שמשו של האדמו"ר החמישי לבית־חב"ד, אדמו"ר הרשב"י (רבי שלום דובער). יהודים מכל האזור שיחרו לפתחו, לקבל הדרכה בעבודת ה' או לבקש עצה וברכה.

יום אחד הגיעה אל הרבי אישה אלמנה, שהתגוררה עם שלוש בנותיה בכפר קטן שליד ליובאוויטש. היא לא נמנתה עם חסידי חב"ד, אך קיבלה את המלצתם של אנשים טובים, שיעצו לה לפנות אל הרבי, הידוע כעושה נפלאות.

טוחה אפוא האישה את מצבה הקשה לפני הרבי – אך בקושי היא מצליחה לפרנס את עצמה ואת בנותיה, ומה תעשה עתה, כאשר בנותיה בגרו והגיעו לפרקן, ואין לה פרוטה שחוקה להשיאן.

האישה יצאה מאת הרבי נבוכה ומבולבלת. לחסידים שראו אותה במבוכתה הסבירה: "הרבי אמר לי לנסוע לפטרבורג", אמרה. "הוא לא אמר לי לאן ולאיוו מטרה. איני מכירה שם איש, וגם אין לי הכסף להוצאות הנסיעה הארוכה".

החסידים עודדו אותה ואמרו לה כי הרבי אינו אומר דברים בעלמא, ואם הרבי אמר לנסוע לפטרבורג, עליה לקיים את דבריו במלואם, כי בכך תלויה ישועתה.

החסידים הזדרזו ואספו בנייהם סכום מכובד ומסרו אותו לאישה, להוצאות הדרך. האישה יצאה לדרכה עדיין תוהה ולא מבטיחה, אך בליבה פיעמה התקווה כי אכן תזכה לראות בהתממשות ברכתו של הרבי.

בהגיעה לפטרבורג לא ידעה לאן לפנות והחלה לשוטט ברחובות העיר. כמה

שעות סובבה ברחובות, בתקווה למצוא רמז כלשהו הקשור אליה, אך לשווא. כוחותיה אזלו, הרעב החל להציק לה, והעייפות השתלטה עליה. בתחושת ייאוש התיישבה על מדרגות בית מפואר, ומרוב תשישות נרדמה.

כמה זמן ישנה לא ידעה, אך צעקות רמות העירו אותה בבהלה. כשפקחה

לומדים גאולה | מאת מנחם כרוד

זכות העקדה

הסמל הנשגב ביותר למסירות־הנפש היהודית הוא עקדת יצחק, שבזכותה גם תבוא הגאולה. בכל עת שאנו רוצים לעורר זכות אבות, אנו מזכירים את מסירות־נפשו של אברהם אבינו, שהיה מוכן לעקוד את בנו יחידו בעבור הקב"ה. אך למעשה זה היה הניסיון העשירי שנתנסה בו אברהם. אחד הניסיונות הקודמים היה באור־כשדים, שבו השליך אברהם את עצמו לכבשך־האש. ממסירות־הנפש המופלאה הזאת אין עושים נס ודגל וכמעט אין מזכירים אותה. הניסיון שעליו גאוותו של עם־ישראל הוא דווקא הניסיון העשירי, ניסיון העקדה!

הגמרא מסבירה את הלשון "קח נא את בנך וגו'", ואומרת שהקב"ה אמר בכך לאברהם: "ניסיתיך בכמה ניסיונות ועמדת ככולך; עכשיו עמוד לי בניסיון זה, שלא יאמרו אין ממש בראשונים". מתעוררת כאן השאלה, במה יתרונו הגדול של ניסיון העקדה על הניסיונות האחרים?

לא שיקולי כדאיות

מסירות־נפש, במשמעותה האמיתית, היא ויתור מוחלט מצד האדם על ישותו ועל מציאותו האישית. אם אדם 'מוותר', למשל, על מכונית תמורת דירה, אין זו 'מסירות־נפש' אלא עסקה הנובעת משיקולי כדאיות. באותה מידה, אדם המוסר את נפשו כדי לזכות בחיי העולם הבא – האומנם הוא בעל מסירות־נפש אמיתית? כשם שדירה שווה יותר ממכונית, כך העולם הבא שווה (בעיני יהודי מאמין) יותר מהעולם הזה. מה הפלא שכאשר עליו לבחור בין העולם הזה ובין העולם הבא – הוא מעדיף את חיי העולם הבא?

דוגמה אחרת: אדם שכל ימיו דגל באידאולוגיה מסוימת, טיפח אותה, הפיץ אותה, הקים לה תלמידים, ולפתע מעמידים לפניו ברירה: להתכחש לה בפומבי או למות. ברור ששיטתו האידאולוגית יקרה בעיניו מחייו האישיים. הוא יבכר למות מתוך שיקול פשוט של כדאיות: האידאולוגיה היא מהות חייו, יותר מהחיים הפיזיים. כשהוא מוסר את נפשו למות, אין זה דווקא ביטוי של איבוד הישות העצמית, אלא להפך – שמירה על מה שבעיניו נראה כעצם מציאותו.

זה מה שאמר הקב"ה לאברהם, שאם לא יעמוד בניסיון העקדה יאמרו שאין ממש בניסיונות הקודמים. את עמידתו של אברהם בניסיונות האחרים יהיה אפשר לפרש כשמירה על השיטה והאידאולוגיה שטיפח, שהייתה יקרה לו מחיו. בניסיונות האלה לא נראית בבירור מסירות־נפש במובנה האמיתי.

ציווי שאין בו שום היגיון

מסירות־נפש אמיתית התגלתה דווקא בניסיון העקדה. זה היה ניסיון נטול היגיון ונעדר 'כדאיות'. בניסיון של אור־כשדים התקדש שם ה' בעיני הבריות, ואילו ניסיון העקדה התרחש במקום שלא היה בו אדם זה. אילו היה אברהם מקריב את יצחק לעולה, איש לא היה רואה זאת. יתרה מזו: יצחק היה היורש האפשרי היחיד להמשך דרכו ואמונתו של אברהם. אילו היה מועלה לעולה, היה בא בכך הקץ על האמונה בה' שאברהם הפיץ וגילה. על־פי כל שיקול היגיוני זה היה דבר חסר כל טעם ותועלת. וזה היה ניסיונו הגדול של אברהם: אם גם במקרה שאין בו שום טעם ושום היגיון, ושהוא גם עשוי לחסל את כל מה שבנה וטיפח בימי חייו, ידבק בה' ויקיים את ציוויו בלי לשאול ובלי לערער!

כאן נתגלתה מסירות־הנפש האמיתית של אברהם אבינו, מסירות־נפש ללא נתאים, מסירות־נפש שהיא מעל כל היגיון. כאן הומחשה דבקתו המוחלטת בה', שבעבורה הוא מוכן למסור הכול – את כל מהותו ומציאותו, הגשמית והרוחנית. זו מסירות־הנפש האמיתית שהוריש לנו אברהם אבינו, ובזכותה נזכה לגאולה האמיתית והשלמה.

את עיניה ראתה מולה אדם, שכלל הנראה היה מעובדי הבית, ועיניו יורות זיקי אש על הקבצנית שמצאה לה מקום שינה על מדרגות הבית המפואר. "הסתלקי מכאן מידי!", צעק לעברה. בבוש־פנים קמה האלמנה והחלה להתרחק מהבית, בעוד צעקותיו וקלליותיו של העובד מוסיפות ללוותה. באותו רגע נפתחה הדלת ובפתח עמד בעל־הבית. הוא שאל את העובד לפשר צעקותיו.

האיש החל להסביר מה קרה, ובעל־הבית הביט באישה וזיהה כי היא יהודייה. "מחר וקרא לה ואמור לה כי אני מזמין להיכנס אל ביתי", פקד עליו. האיש רץ עד שהשיג את האישה, ולאחר התנצלות מסר לה את בקשת אדונו, והאלמנה שבה על עקבותיה. כשנכנסה אל הבית, הושיבה האדון אל השולחן עם כל בני משפחתו. הללו דאגו לה מיד לארוחה טובה ולשתיה חמה, שתחמם את עצמותיה הקרות. הם גם הבהירו כי צאצאים הם למשפחה חסידיית ושומרים על הכשרות, והיא יכולה לאכול ולשתות בביתם ללא חשש.

במהלך הסעודה נרגעה האישה, ולבקשת המארחים והתעניינותם החלה לספר על עצמה. היא סיפרה כי אלמנה היא וכי בעלה היה פלוני בן פלוני ממשפחה פלונית. פתאום חוורו פני בעל־הבית. הדיבור היה קשה לו. עברו כמה רגעים עד שהתאושש מעט ושאל את האלמנה שוב לשמו של בעלה. להפתעתה החל לחקור אותה על משפחתו של בעל. הוא שאל על פרטים רבים הקשורים בבעלה ובבני־משפחתו, בעוד היא תמחה על פשר ההתעניינות המופרות.

בעל־הבית היה נרגש מאוד ובקול רועד קרא: "אם־כן, בעלך לא היה אלא אחי הצעיר!...".

עכשיו סיפר האיש, הלוא הוא מידוענו אליהו, את מה שידע על משפחתו ועל אחיו שאהב, שמהם הופרד באכזריות בהיותו רך בשנים.

כעת הגיע תורה של האלמנה להתרגש. פתאום הבינה כי עצת הרבי הובילה אותה אל ביתו של גיסה, שהיא ובעלה לא ידעו כלל על קיומו. היא סיפרה לנוכחים את כל הסיפור, והם לא חדלו מלהתפעל מנפלאות ההשגחה ומראייתו הרחוקה של הרבי.

כאשר שמע בעל־הבית מפי האלמנה על מצוקתה ועל בנותיה שצריכות להינשא, הבטיח את עזרתו ברוחב־לב. "מהיום והלאה לא תדאגי עוד לכלכלת הבית ולנישואי הבנות. כל מחסורכן יהיה עליי, ואני אדאג לחתונות בנותיך, שהן בעצם אחיינותי היקרות", הצהיר.

"גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה. אם לא תפתח מיד את הדלת לאורח כלילה קר, הוא עלול לקפוא מקור, ואילו השכינה היא אש לוהטת ותוכל להמתין מעט" (רבי נחום מצ'רנוביל)

פתגם חסידי

הכנסת אורחים בשקל

ומשיגי כשרות, עם מצרכי מזון שאין להשיג בשוק המקומי. אנשיו גם דואגים לאספקת לחם ודברי מאפה כשרים למהדרין. וכך כל הבאים להשתתף על ציון הצדיק נהנים מארוחות מלאות. "זה לזכות הצדיק", הוא אומר.

זכות ולא בחסד

לא קל לראיין אותו. הוא מתרוצץ ללא הרף בין המשרד, המטבח ואולם האוכל. באולם סועדים את ליבם יהודים מכל שכבות הציבור. "מכיוון שאנו ממוקמים בבני ברק, היו מי שחשבו שבית התבשיל מיועד לחרדים בלבד", הוא מסביר. "העברנו את המסר שכל מי שיבוא לאכול יתקבל בסבר פנים יפות. כפי שאפשר לראות, יש פה סועדים מכל הסוגים ומכל הגוונים".

הארוחה ניתנת תמורת שקל אחד. למה שקל? כדי לתת תחושה של כבוד, שכביכול הסועדים קיבלו את הארוחה בזכות ולא בחסד. "אנחנו פתוחים גם בערבי שבתות ותאים", מציין ר' שמחה. "אפילו סעודה מפסקת בערב יום הכפורים וארוחה בצאת הצום מוענקת לכל המעוניין".

תרומות קטנות

מהר מאוד מתברר כי בית התבשיל הוא קצה קרחון למגוון רחב של מעשי חסד. משפחות שמתקשות להפקיד את סודן אצל ארגוני סיוע אחרים מוצאות פה את הכתובת למצוקתן. מאות משפחות מקבלות מדי יום ביומו ארוחות חמות לביתן. קשישים

ת בית התמחוי הראשון בעולם הקים אברהם אבינו. כל עובר ושב הוזמן להיכנס לאוהלו, לסעוד את ליבו. כיום יש בתי תמחוי כמעט בכל עיר ועיירה בארץ. רבים מבתי חב"ד מפעילים בתי תמחוי, המעניקים ארוחה חמה לכל אדם רעב. אולם אחד הראשונים הוא 'בית התבשיל' בבני ברק, בניהולם של ר' שמחה קרקובסקי ור' ישראל לייכטר.

היוזמה באה לפני כעשרים וחמש שנה, מאת האדמו"ר מללוב זצ"ל. כמה וכמה פעמים התבטא באוזני חסידיו, שצריך היה לקבוע מקום שבו יוכל כל אדם לקבל ארוחה חמה. השניים החליטו להרים את הכפפה. ההתחלה הייתה צנועה. חדר שכור, בישול ביתי. אט-אט החלו להגיע עוד ועוד אנשים, המקום התרחב, וכיום זה מפעל גדול ורחב של מעשי חסד ועזרה לזולת.

מטבח בליזנסק

ר' שמחה, בן 57, הוא דמות מכובדת בחסידות ללוב. משמש בקודש בחצר האדמו"ר, ורבים מציינים את תרומתו החשובה להמשך דרכה של חסידות ללוב אחרי הסתלקות האדמו"ר בליל יום הכיפורים האחרון. הוא היה המושך בחוטים להעברה השקטה והמוסכמת של ההנהגה לשלושת בניו של האדמו"ר. אבל עיקר עיסוקו הוא בבית התבשיל ובשאר מפעלי חסד.

הוא האיש שמפעיל מדי שנה בשנה מטבח גדול ליד קברו של רבי אלימלך מליזנסק, לקראת יום ההילולא שלו. הוא מטיס לשם צוות טבחים

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ליווי האורח

שאלה: עד כמה חשוב ללוות אורח בצאתו ומה גדרו של הליווי?

תשובה: חז"ל החשיבו ביותר את מצוות לוויה, ובלשון הרמב"ם: "שכר הלוויה מרובה מן הכול". בימי קדם היה נהוג שבית הדין העירוני מעמיד שלוחים שילוו כל אדם היוצא מן העיר, ואמרו, שאם נתעצלו בדבר זה - מעלה עליהם הכתוב כאילו שפכו דמים חלילה.

המלווה את חברו, אפילו ארבע אמות, יש לו שכר הרבה, וכל המלווה את חברו ארבע אמות בעיר - אינו ניזוק בדרכו.

בפשטות נועד הליווי להורות לאורח את הדרך הנכונה, שלא יתעה וילך בדרכי סכנה. לכן בימינו אין מקפידים על השיעורים שנתנו חז"ל למצווה זו (כגון 'תלמיד לרב - עד פרסה'), כי הדרכים בימינו רובן מיושבות ומסומנות כראוי.

אולם עדיין חובה ללוות את האורח ארבע אמות, כי בליווי יש משמעות עמוקה יותר (וכך מבואר בזוהר), שהדבר נותן לאורח שמירה מלמעלה, בהמשך לכוונתו ודעתו של המלווה, וגם המלאכים של המלווה מצטרפים לשמור על האורח לכל אורך דרכו.

אורח הנוסע למקום רחוק, יש להכין בעבורו צידה לדרך. יש נוהגים למסור לו סכום כסף לנתינת צדקה בהגיעו ליעדו, כדי שיהיה שליח מצווה בדרכו, שהרי אמרו חז"ל "שלוחי מצווה אינם ניזוקין" (וכך נהג הרבי מליובאוויטש פעמים רבות). יש נוהגים לברכו בברכת כוהנים.

מקובל שאין האורח אומר למלווה לחזור לביתו. על המלווה להמתין עד שהאורח נעלם מעיניו. ומסיימים חז"ל: "המהלך בדרך ואין לו לוויה - יעסוק בתורה, שנאמר (משלי א) 'כי לוויית חן הם (דברי התורה) לראשך'".

מקורות: סוטה מ"ב, ומהרש"א. זוהר ח"א ק"ב. רמב"ם הל' אבל פ"ד ה"ב, דרכי משה וס"ע ח"ו תכ"א. כף החיים ק"ט. 'שמירת הגוף והנפש' סימן צ"א. אנציקלופדיה תלמודית, ערך 'הכנסת אורחים' ט"ג - כרך ט עמ' קלא.

קרקובסקי (משמאל) לצד האדמו"ר מללוב בביקור ב'בית התבשיל'

המתגוררים בגפם. משפחות שבהן האישה חולה. נכים שאינם יכולים לדאוג לעצמם. עולם שלם של חסד אמיתי. המזון ניתן חינם או תמורת כמה שקלים, על-פי הערכה מקצועית של המצב הכלכלי.

מפעל החסד הזה מתקיים בעיקרו תרומות קטנות. ארוחת הצהריים ביום ראשון השבוע הייתה תרומת מתן ונעמי, לכבוד יום חתונתם. היה מי שסיפר להם על מנהג יפה שהיה בעבר, שבכל חתונה נפתחו שולחנות לעניים. הם החליטו לתרום יום של ארוחה חמה בבית התבשיל. כך מתרחב מעגל החסד ומוצא לו עוד שותפים.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020